

Menopozal Sağlık

Prematür ve Erken Menopoz

Ortalama menopoz yaşı 51'dir. 40 yaşından önce gelişen menopoz yaygın olarak prematür menopoz olarak adlandırılmakla birlikte, over fonksiyon kaybını ifade etmek için prematür over yetmezliği (POI) daha uygun bir terim olarak kabul edilmektedir; çünkü bu terim over fonksiyonunun kesin ve kalıcı olarak sona erdiğini ifade etmez. 40–45 yaş arasında gelişen menopoz ise “erken menopoz” olarak adlandırılır.

Nedenler

- Prematür veya erken menopoz, altta yatan belirlenebilir bir neden olmaksızın doğal olarak gelişebilir.
- Kromozomal ve genetik bozukluklardan kaynaklanabilir.
- Otoimmün hastalıklardan kaynaklanabilir.
- Cerrahi (bilateral ooforektomi), radyoterapi veya kemoterapiye bağlı olarak gelişebilir.

Değerlendirme

- Gebelik testi
- Folikül stimülan hormon (FSH) düzeyinin ölçülmesi

İleri İncelemeler

- Kromozom analizi
- Frajil X premütasyon testi
- Otoantikör taraması (adrenal)
- Tiroid fonksiyon testleri
- Anti-Müllerian hormon (AMH)
- Antral folikül sayısı ve over hacminin ultrasonografi ile değerlendirilmesi
- Kemik mineral yoğunluğunun ölçülmesi

Yönetim

- Doğal menopozun ortalama yaşına kadar menopozal hormon tedavisi (MHT)
- Kombine hormonal kontrasepsiyon
- Yukarıdaki hormonal yöntemlerin her ikisi de kemik koruyucu etki sağlar; ancak hormon duyarlı kanseri olan kadınlarda her ikisi de kontrendikedir.
- Gebelik isteyen kadınlarda fetal iskelet üzerindeki uzun dönemli etkilerinin bilinmemesi nedeniyle bisfosfonatlar, kemik sağlığının korunmasında önerilen birinci basamak yaklaşımdır.
- Destek sağlanması
- Menopoz, fertilite ve yardımcı üreme konusunda uzman sağlık profesyonellerine yönlendirme seçeneği görüşülmelidir

Prematür over yetersizliği veya erken menopoz, tedavi edilmediğinde osteoporoz, kardiyovasküler hastalık, bilişsel bozukluk, demans ve parkinsonizm riskini artırır ve yaşam beklentisini azaltır.

Bilgi alabileceğiniz kaynaklar

European Society of Human Reproduction and Embryology (ESHRE) (2024). Guideline on premature ovarian insufficiency <https://www.eshre.eu/Guidelines-and-Legal/Guidelines/Premature-ovarian-insufficiency>

NICE (2024). Guideline NG23. Menopause: identification and management <https://www.nice.org.uk/guidance/ng23/resources/menopauseidentification-and-management-pdf-1837330217413>